

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Головне

У травні 2020 року зростання цін на споживчому ринку очікувано внаслідок як загального скорочення попиту під час карантину, так і сезонного зниження цінового тиску в передлітній місяць уповільнилося до 0,3%. У річному розрахунку цінова динаміка також продовжувала уповільнюватися до 1,7% (2,1% у квітні 2020 року). Але водночас ціни на продукти харчування були вищими, ніж зазвичай у травні, що, вірогідно, пов'язано з намаганням виробників швидко компенсувати втрати попередніх місяців.

Ціни в промисловості, вперше в цьому році, знизилися на 0,6% (у розрахунку до попереднього місяця). У річному розрахунку ціни були нижчими за минулорічні на 5,1% («мінус» 2,6% у квітні 2020 року). Повернення до торішнього тренду на зниження цін було реакцією ринку як на спадну цінову динаміку на світовому ринку за більшістю товарів, так і відображенням низького рівня ділової активності через негативний вплив пандемії COVID-19.

Водночас вичерпання негативного тиску в будівництві інженерних споруд прискорило загальне зростання цін у будівництві у квітні до 0,9% у річному розрахунку (з 0,6% у попередньому місяці).

Ключові індикатори

Зміни:

	споживчих цін
	цін виробників промислової продукції
	цін у будівництві
	цін реалізації сільгосппродукції підприємствами

Зміни:

	тарифів на вантажні перевезення залізничним транспортом
	тарифів на послуги пошти та зв'язку для підприємств, установ, організацій
	цін на житло (первинний ринок)

¹ Дані за квітень 2020

² Дані за березень 2020

Джерело. Держстат

Травень 2020 (квітень 2020)	
Місячна зміна, %	Річна зміна, %
0,3 (0,8) ↑	1,7 (2,1) ↑
-0,6 (0,1) ↓	-5,1 (-2,6) ↓
0,7 ¹ (-0,3 ²) ↑	0,9 ¹ (0,6 ²) ↑
-4,2 (13,0) ↓	7,6 (9,1) ↑
I квартал 2020 (IV квартал 2019)	
Квартальна зміна, %	Річна зміна, %
0,0 (0,0)	14,2 (14,2) ↑
3,7 (6,6) ↑	16,3 (18,7) ↑
1,4 (3,1) ↑	7,0 (7,9) ↑

Ключові чинники

Тимчасове регулювання цін та вичерпання ажіотажного попиту

Зміцнення гривні

Слабкий споживчий попит

Сезонність

Зниження цін на світовому ринку

Очікування

З огляду на карантинні обмеження, запроваджені для подолання пандемії COVID-19 на фоні слабого попиту та у разі відносно низького рівня інфляційних очікувань у подальшому впродовж 2020 року варто очікувати збереження (з неістотними коливаннями) стриманих темпів споживчої інфляції. Поряд із тим на динаміку інфляції впливатиме збільшення ролі кредитного каналу емісії грошей, у т.ч. для підтримки бізнесу та запровадження антикризових заходів, а також підвищення складової собівартості товару, зважаючи на понесені у період карантину збитки.

Огляд інфляції (травень 2020 року) Споживчі ціни: ключові сегменти

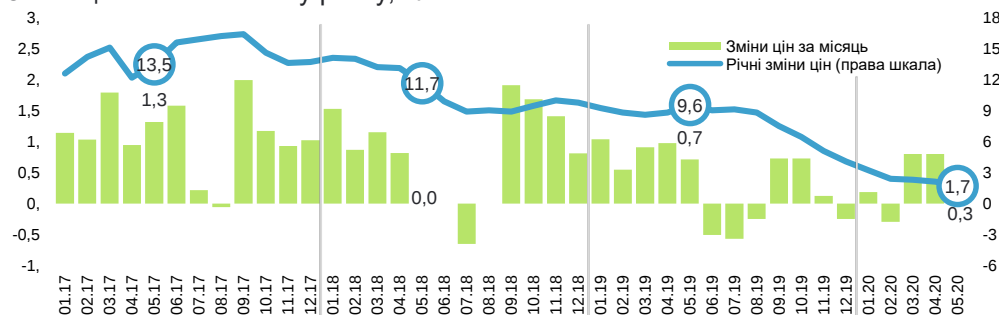
Головне

Споживча інфляція в річному розрахунку сповільнилася із 2,1% у квітні до **1,7%** у травні, що в підсумку було найнижчим значенням, починаючи з березня 2014 року. Цьому сприяло:

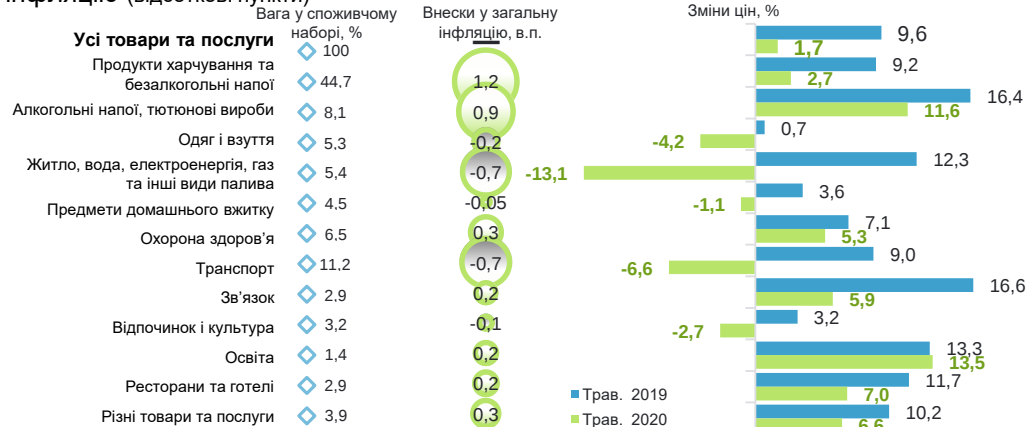
- ✓ **здешевлення вартості житлово-комунальних послуг на 13,1%** (на 11,3% у попередньому місяці) через зниження світових цін на природний газ;
- ✓ **зниження цін у сфері транспорту на 6,6%** (на 3,3% відповідно) переважно внаслідок падіння цін на нафту на світовому ринку;
- ✓ **здешевлення одягу і взуття на 4,2%** (на 4,3% відповідно), **предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – на 1,1%** (на 0,9%), а також зниження цін **у сфері відпочинку і культури – на 2,7%** (на 2,2%). Це було результатом: по-перше, певного звуження купівельної спроможності населення з перенесенням споживчих пріоритетів із непродуктового ринку на продовольчий за виключенням товарів першої необхідності; по-друге, ревальвації гривні впродовж 2019 року та травня цього року.

Також важливим залишався вплив від **уповільнення зростання цін на продукти харчування та безалкогольні напої** із 9,2% у травні 2019 року до **2,7%** у травні 2020 року в річному розрахунку (2,5% у попередньому місяці). Певне прискорення зростання цін у травні було зумовлене переважно різким подорожчанням сирих продуктів сезонного характеру, зокрема ягід.

Зміни цін на споживчому ринку, %

Зміни цін за розділами товарів і послуг (% у річному розрахунку) та внески у загальну інфляцію (відсоткові пункти)

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку

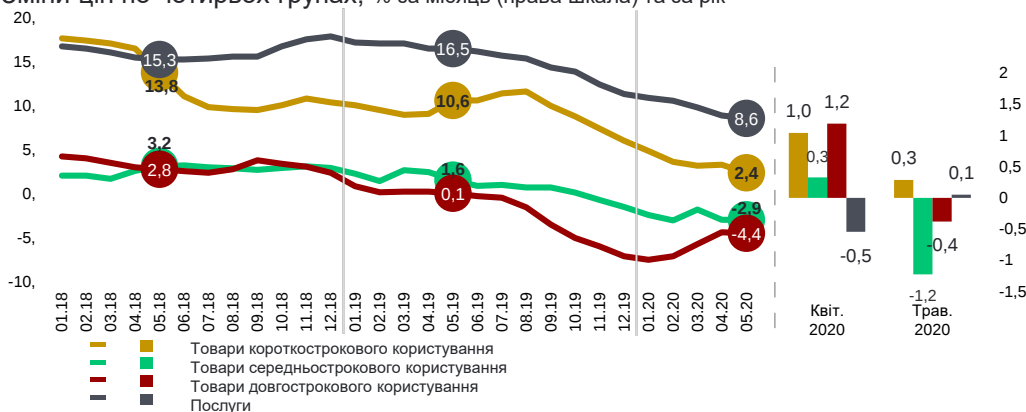
Огляд інфляції (травень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові групи

Ключові висновки

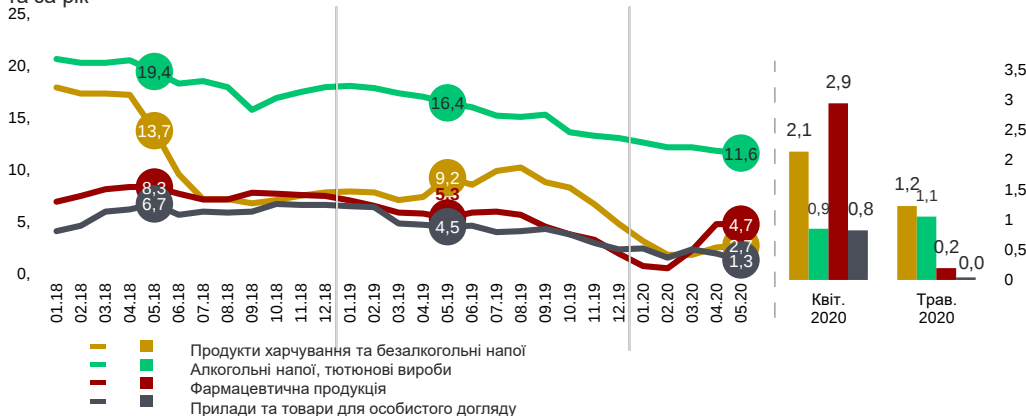
За всіма чотирма групами товарів відбувалося стрімке сповільнення інфляції або спостерігалася навіть дефляція. Водночас, попри сповільнення, темпи зростання вартості послуг усе ще залишалися високими. Так, упродовж травня загальна вартість послуг зросла, незважаючи на зниження плати за оренду житла, утримання будинків та прибудинкових територій, проїзд у таксі та низку інших послуг, а також «замороження» цін на послуги тих секторів, які не могли відновити діяльність через карантинні обмеження. Не останню роль у цьому зіграло тимчасове збільшення попиту на послуги як перукарень та закладів по особистому догляду, так і послуги пов'язані з тимчасовим проживанням, а також харчуванням поза домом.

Зміни цін по чотирьох групах, % за місяць (права шкала) та за рік

Незважаючи на уповільнення зростання цін на товари короткострокового користування, інфляційний тиск на продовольчому ринку (продукти становлять до 45% товарів) залишається високим. Так, найбільше зросли ціни на переважно сирі продукти сезонного характеру, зокрема на ягоди.

Зміни цін на деякі товари короткострокового користування, % за місяць (права шкала) та за рік

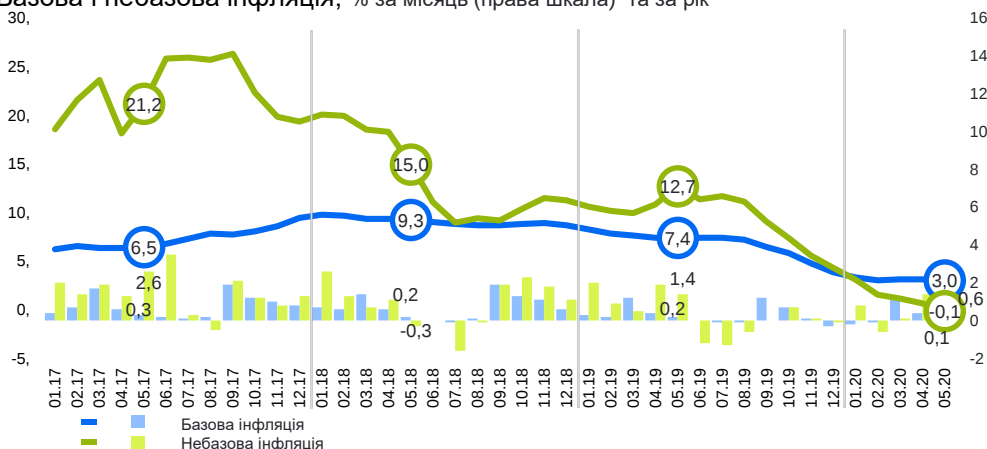
Огляд інфляції (травень 2020 року) Споживчі ціни: базова і небазова інфляція

Ключові висновки

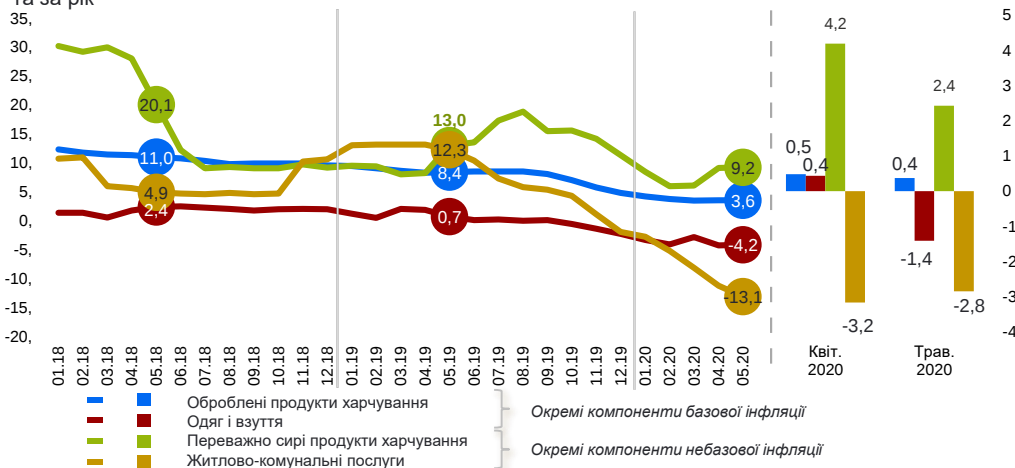
Базова інфляція становила 0,1%, внесок до загального зростання споживчих цін – 0,06 в.п. (у річному розрахунку уповільнилася до 3% з 3,1% у квітні).

Небазова інфляція за розрахунками Мінекономіки також уповільнилася з 1,4% у квітні до 0,6% у травні, внесок – 0,24 в.п. (у річному розрахунку знизилася на 0,1% порівняно зі зростанням на 0,7% у квітні). Уповільнення небазової інфляції впродовж місяця було пов'язано переважно із зовнішнім чинником – тривалим здешевленням енергоносіїв, що зумовило зниження як вартості житлово-комунальних послуг (здешевлення природного газу), так і цін у сфері транспорту (здешевлення палива та мастил).

Базова і небазова інфляція, % за місяць (права шкала) та за рік

Зміни окремих компонент базової та небазової інфляції, % за місяць (права шкала) та за рік

Огляд інфляції (травень 2020 року)

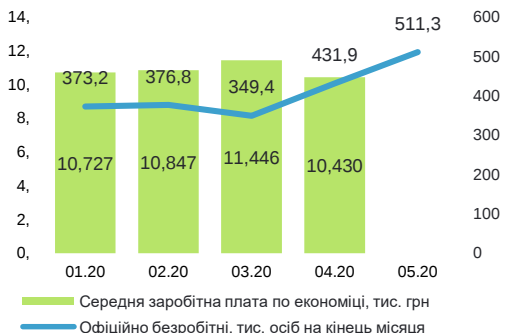
Споживчі ціни: ключові внутрішні чинники

Ключові стримуючі чинники

Послаблення споживчого попиту

Рівень заробітної плати (тис. грн) та офіційно безробітних (права шкала, тис. осіб)

Травневе пом'якшення карантинних обмежень і дозвіл на здійснення певних видів економічної діяльності не зламало негативного тренду збільшення частки безробітних та, відповідно, зниження платоспроможного попиту населення. Слабкий споживчий попит був одним із чинників здешевлення товарів не першої необхідності. Зокрема, у травні цього року ціни на товари довгострокового користування у групі «Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла» за розрахунками Мінекономіки знизилися на 0,2% (у травні 2019 року, навпаки, зросли на 0,1%). Це відбулося попри більш сприятливу ситуацію на валютному ринку торік, ніж цьогорічну.

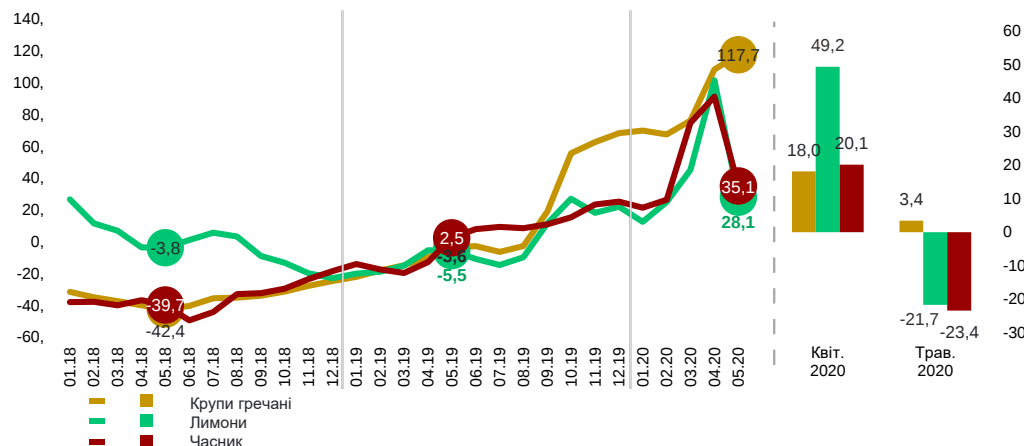
Тимчасове регулювання цін на деякі товари та вичерпання ажіотажного попиту

Запровадження регулювання цін на деякі продовольчі та непродовольчі товари унеможливило різке зростання цін на них, що також знизило напругу на споживчому ринку.

Довідково. З 18.05.2020 Урядом запроваджено тимчасове державне регулювання цін на товари, що мають істотну соціальну значущість та товари протиепідемічного призначення шляхом декларування зміни роздрібних цін у разі їхнього збільшення. Так, станом на 19.06.2020 задекларовано вже більше 13 тис. роздрібних цін у більше ніж 1,5 тис. об'єктів (закладів) роздрібної торгівлі.

Крім того, на відміну від попереднього місяця, у травні ажіотажний попит на специфічні товари з боку населення, зокрема цибулю, лимони, часник тощо, вже не спостерігався.

Зміни цін на деякі продовольчі товари, % за місяць (права шкала) та за рік

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові внутрішні чинники

Ключові стримуючі чинники

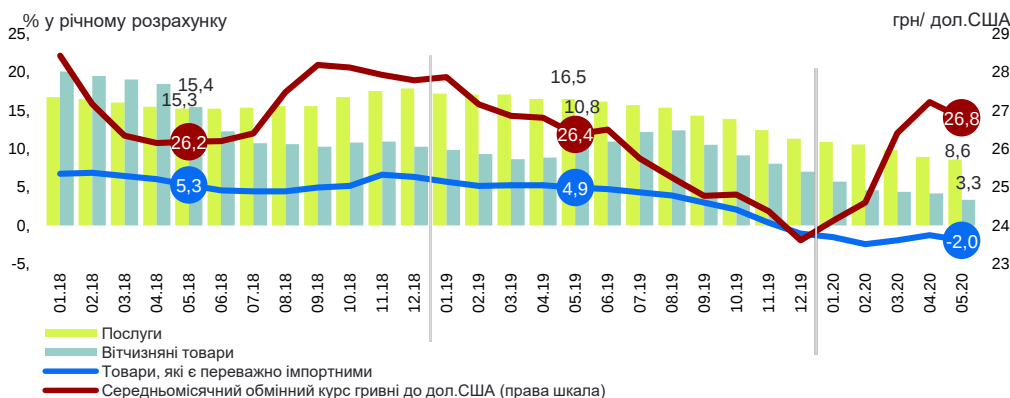
Зміцнення гривні

Затишшя на валютному ринку та, відповідно, зниження девальваційних очікувань населення зумовило зниження цін, переважно, на імпортні товари – за розрахунками Мінекономіки здешевлення становило 0,9% (у річному розрахунку ціни були нижчими, ніж торік, на 2%).

Довідково. Упродовж травня 2020 року гривня до долара США укріпилася на 1,5% (за п'ять місяців 2020 року гривня знецінилася на 13,6%).

За дослідженнями Info Sapiens «Споживчі настрої в Україні» в травні 2020 року очікування українців щодо курсу гривні впродовж найближчих 3 місяців покращилися: індекс девальваційних очікувань знизився на 10,3 п. – до значення 136,5.

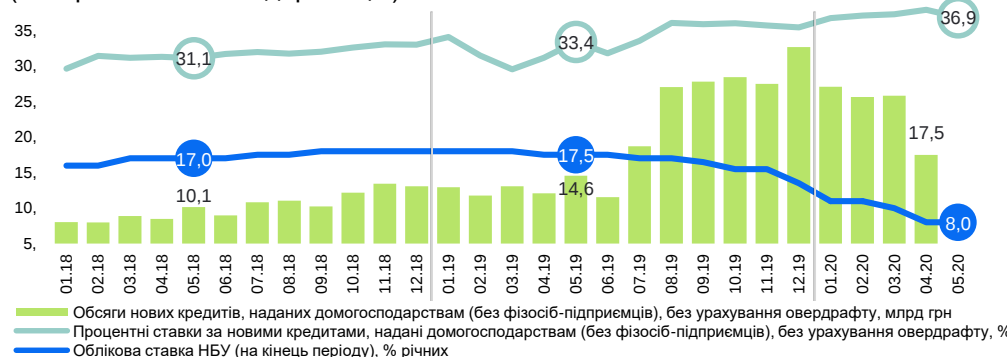
Зміни цін на товари і послуги та обмінний курс гривні до долара США

Монетарні умови

У травні 2020 року облікова ставка була визначена рівні 8% річних. За зростання пропозиції коштів в економіку (на 9,8% з початку 2020 року) такий рівень облікової ставки не стимулював попит.

Процентні ставки та обсяги за новими кредитами домогосподарствам (без фізичних осіб-підприємців)

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові внутрішні чинники

Сезонність внутрішнього продовольчого ринку

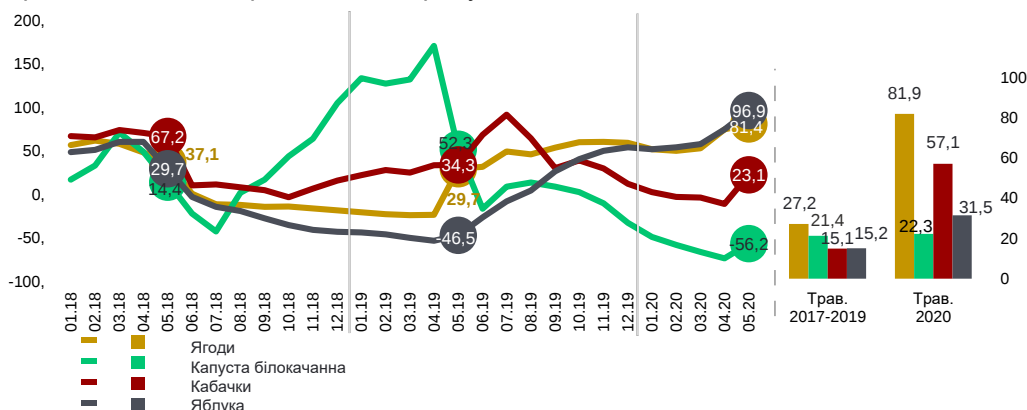
Щорічно одним з основних травневих інфляційних чинників було сезонне зростання цін у зв'язку з:

- ✓ появою на ринку нового врожаю (ягід та деяких овочів, зокрема ранньої білокачанної капусти);
- ✓ виснаженням запасів торішнього врожаю (найбільше позначилося у формуванні цін на яблука).

Поряд із тим незважаючи на зростання впродовж місяця, ціни на деякі овочі (капусту, моркву) як і раніше, залишалися нижчими ніж за аналогічний місяць 2019 року.

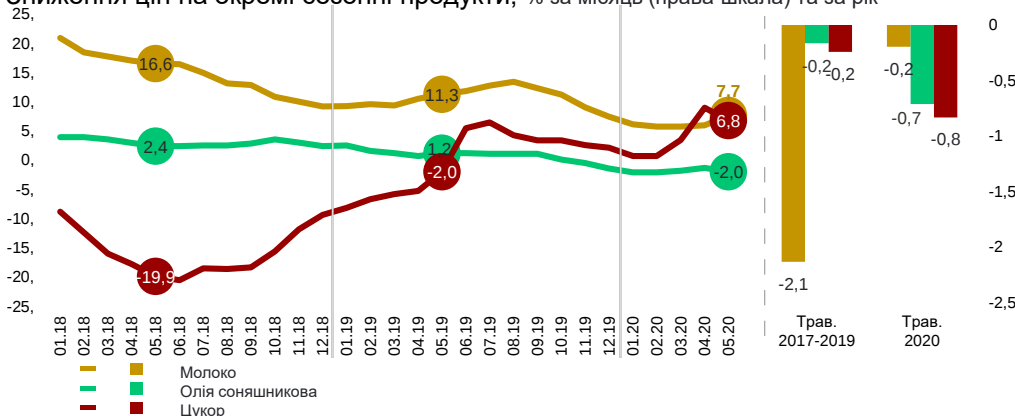
Крім того, різке цьогорічне зростання цін на деякі продукти харчування було вищими, ніж зазвичай у травні, що, вірогідно, пов'язано з намаганням виробників швидко компенсувати втрати попередніх місяців.

Зростання цін на окремі сезонні продукти, % за місяць (права шкала) та за рік

Водночас чинник сезонності також проявився в зниженні цін на деякі продукти харчування як через насичення ринку, так і типове для травня скорочення попиту на певну продукцію. Зокрема, відбулося здешевлення: молочної продукції, соняшникової олії, цукру, томатів та ін.

Зниження цін на окремі сезонні продукти, % за місяць (права шкала) та за рік

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові зовнішні чинники

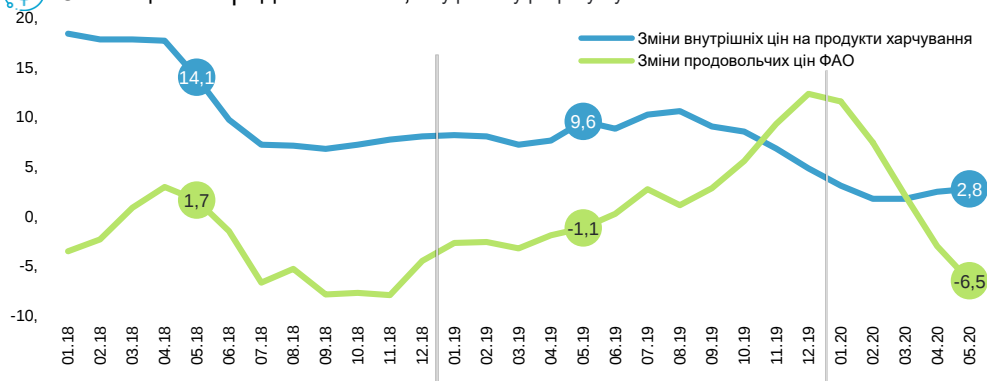

Зниження цін на продовольство на світовому ринку

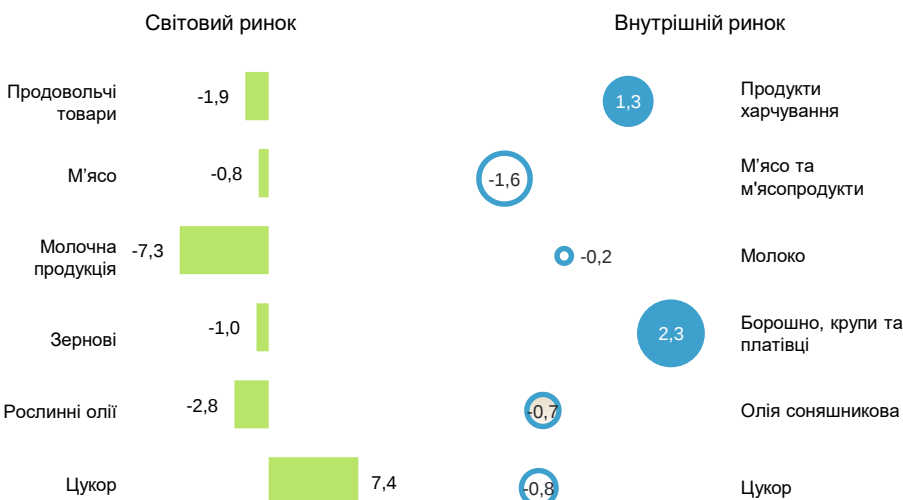
Через негативні наслідки глобальної пандемії COVID-19 середнє значення Індексу продовольчих цін знижується вже чотири місяці поспіль, зокрема у травні – на 1,9% (порівнюючи з квітнем цього року). Травневе зниження відбулося за всіма підіндексами ФАО, за винятком цукру, ціни на які зросли на 7,4% (зумовлено зниженням врожаю в основних країнах-виробниках та зростанням світових котировань на нафту, що стимулювало виробників цукру збільшувати частку цукрової тростини, що переробляється в етанол та, відповідно, ще скорочуючи пропозицію цукру). На український споживчий ринок відновлення зростання світових цін на цукор поки не мало впливу.

Зміни цін на продовольство, % у річному розрахунку

Зміни окремих цін на продовольство, % у розрахунку за місяць

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Споживчі ціни: ключові зовнішні чинники

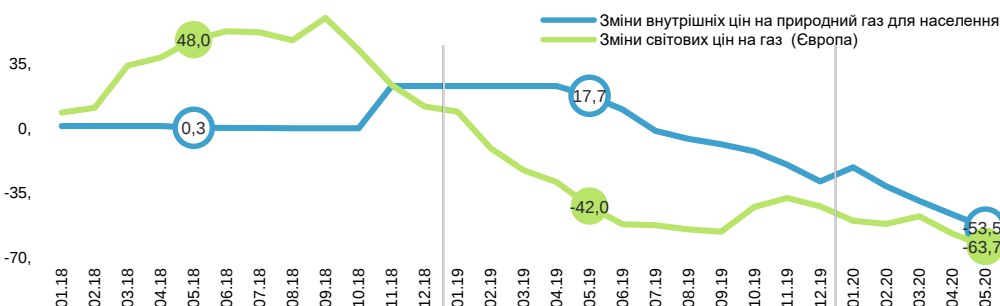
Зниження цін на енергоносії на світовому ринку

Незважаючи на травневе подорожчання нафти на світовому ринку, ціни на внутрішньому ринку на паливо та мастила і далі знижувалися, відображаючи попереднє суттєве здешевлення нафти. Ціна на природний газ на європейському ринку також знижувалася, що зумовило здешевлення природного газу на внутрішньому ринку, зокрема для потреб населення на 16,8%.

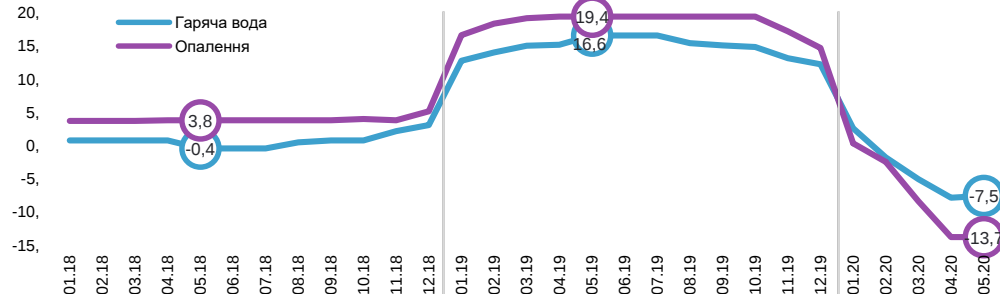
Довідково. У травні 2020 року оптова ціна на природний газ для потреб населення, виробників тепла та інших захищених споживачів, яким НАК «Нафтогаз України» постачає газ у рамках публічних спеціальних обов'язків (ПСО), знизилась до 2,3 грн за кубометр (без врахування ПДВ, націнки газзбутів та витрат на транспортування газу магістральними й розподільними трубопроводами).

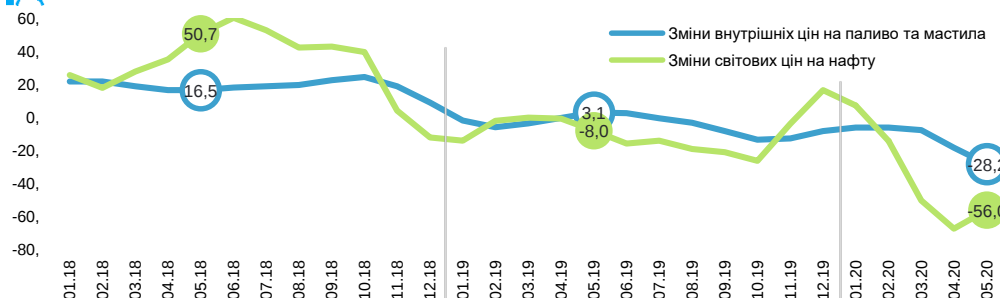
Зміни цін на природний газ, % у річному розрахунку

Зміни внутрішніх цін на гарячу воду та опалення, % у річному розрахунку

Зміни цін на паливо і нафту, % у річному розрахунку

Огляд інфляції (травень 2020 року) Ціни у промисловості: ключові чинники

Головне

У травні 2020 року, уперше у цьому році, ціни в промисловості знизилися на 0,6% (у річному розрахунку ціни продовжували знижуватися – 5,1%).

Повернення до торішнього тренду на зниження цін було реакцією ринку як на спадну цінову динаміку на світовому ринку за більшістю товарів, так і віддзеркаленням низького рівня ділової активності через негативний вплив пандемії COVID-19 (слабкий внутрішній і зовнішній попит на продукцію).

Скорочення споживчої активності та виробництва зумовили падіння попиту, що, відповідно, сприяло зниженню цін у травні на товари проміжного споживання на 2,8% (більше зниження цін відбулося на товари, що реалізуються за межі України (на 5%), ніж у межах України (на 1,3%)).

Так, триває падіння цін у добувній промисловості і розробленні кар'єрів, що за підсумком травня становило 4,5% (за розрахунками Мінекономіки внесок до загальної інфляції в промисловості становив «мінус» 0,5 в.п.). Зокрема, під впливом зовнішніх чинників з огляду на зниження цін на природний газ на європейському ринку продовжилось зниження внутрішніх цін у добуванні природного газу на 13,5%.

Слабкий попит та попереднє зниження світових цін на залізні руди та базові метали позначилися на зниженні цін у добуванні металевих руд на 3,5% (внесок – «мінус» 0,16 в.п.) та у металургії – на 4% (внесок – «мінус» 0,54 в.п.).

Передусім суттєвіше знизилися ціни на продукцію металургії, що реалізується за межі України (на 6,6%), ніж у межах України (на 1,5%). Падіння світових цін на добрива також позначилося на наступних ланках виробничого процесу, зокрема відновилося зниження цін у хімічній промисловості (на 8,1%, внесок – «мінус» 0,2 в.п.).

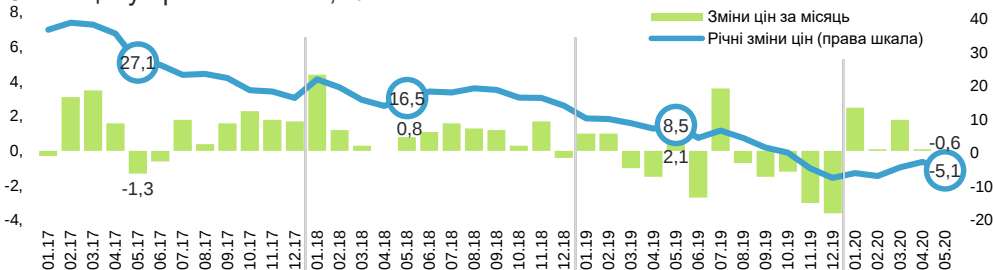
Продовжилось зниження цін у виробництві коксу та коксопродуктів (на 10%). Водночас травневе підвищення цін на нафту (за даними Світового банку у травні ціна на нафту марки Brent підвищилася на 32,9% порівняно з квітнем цього року) відновило зростання цін у виробництві продуктів нафтоперероблення на 0,4% (зниження на 14,3% у попередньому місяці).

Водночас ціни в добуванні сирової нафти порівняно з квітнем не змінилися. Уповільнилися й темпи зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів до 0,7% (внесок – 0,15 в.п.) з 2,1% місяцем раніше.

Зокрема, повільніше зростали ціни у виробництві хліба, хлібобулочних і борошняних виробів. Знизилися ціни у виробництві молочних та м'ясних продуктів (на 1,5% та 0,4% відповідно).

У підсумку ціни в переробній промисловості знизилися на 1,1% (внесок – «мінус» 0,7 в.п.). Водночас ціни в постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря підвищилися на 2,5% (внесок – 0,6 в.п.), зокрема через обмеження у виробництві електроенергії на українських АЕС.

Зміни цін у промисловості, %

Ключові чинники

Зміцнення гривні

Зниження цін на більшість товарів на світовому ринку

Низький рівень ділової активності

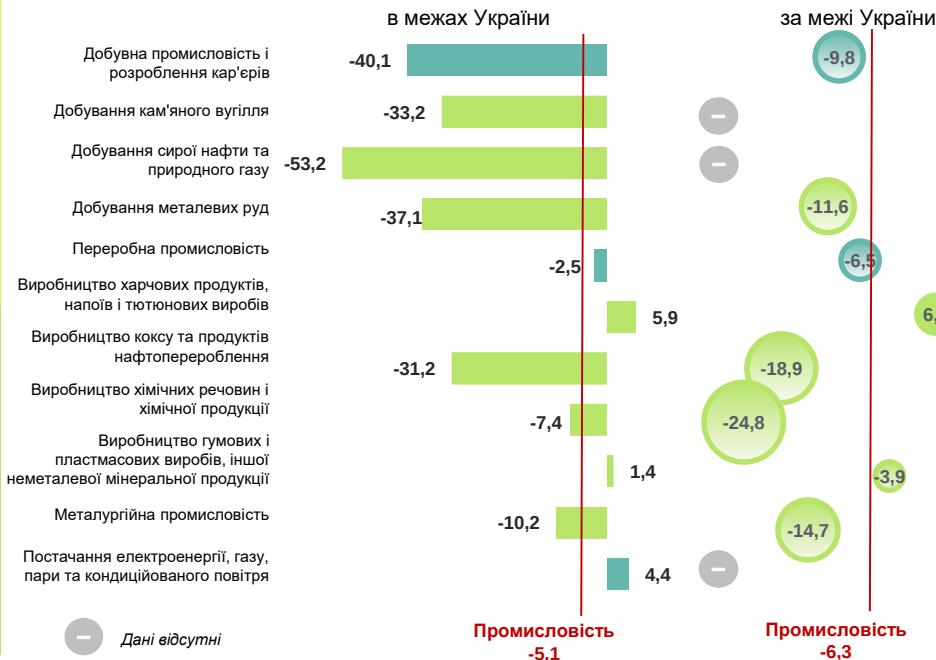
Високі фінансово-трудові витрати

Огляд інфляції (травень 2020 року)

Ціни у промисловості: ключові галузі

Зміни цін за окремими галузями у травні 2020 року, % у річному розрахунку

Темпи приросту/зниження цін у промисловості та внески до зміни цін за основними галузями

	Травень 2020 (квітень 2020)		
	Зміни за місяць, %	Внески, в.п.	Зміни за рік, %
Промисловість, в цілому	-0,6 (0,1)	—	-5,1 (-2,6)
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	-4,5 (-5,4)	-0,53 (-0,63)	-32,4 (-26,8)
Добування кам'яного вугілля	1,7 (0,0)	0,04 (0,0)	-33,2 (-34,4)
Добування сирої нафти та природного газу	-11,0 (-23,2)	-0,41 (-0,86)	-53,2 (-47,9)
Добування металевих руд	-3,5 (4,9)	-0,16 (0,23)	-21,9 (-11,4)
Переробна промисловість	-1,1 (1,2)	-0,69 (0,75)	-3,6 (-2,4)
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	0,7 (2,1)	0,15 (0,45)	6,2 (5,8)
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	-3,4 (-11,3)	-0,12 (-0,38)	-30,5 (-30,4)
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	-8,1 (0,1)	-0,20 (0,00)	-10,6 (-4,1)
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	-0,2 (0,6)	-0,01 (0,04)	0,8 (0,7)
Металургійна промисловість	-4,0 (4,4)	-0,54 (0,60)	-12,6 (-7,9)
Машинобудування	-0,4 (0,1)	-0,03 (0,01)	-1,6 (-1,4)
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2,5 (0,0)	0,64 (0,0)	4,4 (7,5)

Примітка. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за галузями може не дорівнювати підсумку

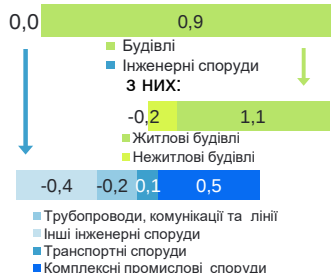
Джерело. Держстат, розрахунки Мінекономіки

Огляд інфляції (травень 2020 року) Зміни цін у будівництві у квітні 2020 року

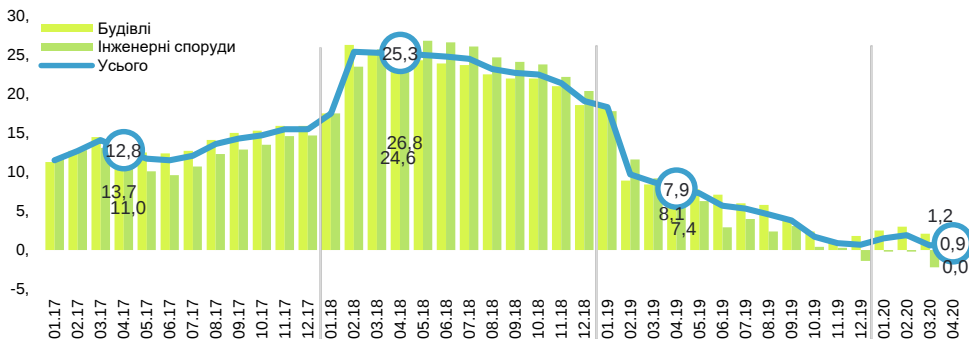
У квітні 2020 року зростання цін у будівництві в річному розрахунку становило 0,9% (0,6% у березні цього року). Так, відбулося прискорення зростання цін у будівництві комплексних промислових споруд до 4% (зниження на 3,6% у попередньому місяці), також підвищилися ціни й в будівництві транспортних споруд – на 0,6% (зростання на 1,7% відповідно). Така цінова динаміка зумовлена намаганням підприємств будівництва компенсувати втрати попередніх місяців на фоні негативних очікувань у квітні щодо можливого збільшення цін постачальників та зниження обсягу нових замовлень.

Зростання цін у житловому будівництві сповільнилося до 3,6% (збільшення на 4,3%), у нежитловому – ціни взагалі знизилися на 1% (у попередньому місяці ціни залишилися на рівні березня 2019 року), що було відображенням скорочення попиту та зниження/уповільнення цін на електроенергію та будівельні матеріали.

Внески до зміни цін у будівництві у квітні 2020 року, відсоткових пунктів

Зміни цін у будівництві, % у річному розрахунку

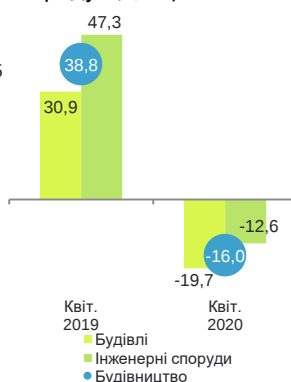

Ключові чинники

Зниження/уповільнення цін на електроенергію та будматеріали, % річних

Зниження обсягів виробництва будівельної продукції, % річних

Погіршення очікувань будівельних підприємств

